

Bestuursrapportage 2023 nr. 1

Vastgesteld door het college van dijkgraaf en
hoogheemraden in zijn vergadering van 5 juli 2023

(Bijlage bij de 1^e begrotingswijziging 2023)

DM 1946609

- ☐ Voorjaarsnota
- ☐ Begroting
- ☒ Bestuursrapportage nr. 1
- ☐ Bestuursrapportage nr. 2
- ☐ Jaarrekening en bestuursverslag

Inhoud

1.	Voorwoord en leeswijzer	3
2.	Financiële ontwikkelingen.....	4
2.1	Financiële ontwikkelingen met invloed op de begrote kosten en opbrengsten in 2023.....	4
2.2	Overige ontwikkelingen	10
3.	Investeringsen en projecten	11
3.1	Voortgang ten opzichte van de begroting	11
3.2	Totaaloverzicht investeringsprojecten	14
	Bijlage 1: Financieel overzicht tot en met 1e tertaal 2023	18
	Bijlage 2: Specificatie financiële afwijkingen naar programma.....	19
	Bijlage 3: Overzicht jaarschijf 2023 investeringsprojecten	20

1. Voorwoord en leeswijzer

Voorwoord

Deze bestuursrapportage (hierna afgekort als Burap-1) is de eerste rapportage over 2023, behorend als bijlage bij de 1^e begrotingswijziging 2023. De Burap-1 is onderdeel van de P&C cyclus en informeert op hoofdlijnen over de voortgang en ontwikkelingen in de eerste 4 maanden van een begrotingsjaar. De Burap is een tussentijdse verantwoording van het dagelijks bestuur en wordt informatief aan het algemeen bestuur verstrekt. Besluitvorming over aanpassingen op de begroting die noodzakelijk zijn (financieel en beleidsmatig), worden ter formele besluitvorming door het algemeen bestuur verwerkt door middel van een begrotingswijziging.

In deze Burap-1 worden uitsluitend de hoofdlijnen van de voortgang gemeld over ontwikkelingen vanaf de vaststelling van de Begroting 2023 door het algemeen bestuur op 16 november 2022. Dit betekent dat er bij behandeling van deze Burap nog iets meer dan een half jaar in het begrotingsjaar is, waarin prestaties kunnen worden gerealiseerd en/of bijgesteld kunnen worden.

Om de begrotingsrechtmatigheid te vergroten, heeft de accountant in het accountantsverslag 2022 het advies opgenomen om viermaandelijks (tertaal) te rapporteren in plaats van per kwartaal. Dit advies is opgevolgd en per 2023 als pilot ingevoerd. Voorheen werd per kwartaal gerapporteerd.

In deze Burap-1 hebben de begrotingswijzigingen vooral betrekking op incidentele mee- en tegenvallers. De onzekere economische omstandigheden van het afgelopen jaar zijn ook in 2023 aanwezig. De arbeidsmarkt is nog steeds overspannen, de inflatie is hoog en de prijsontwikkelingen zijn lastig te voorspellen. De effecten hiervan komen terug in de geprognostiseerde cijfers

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 treft u de belangrijkste financiële ontwikkelingen aan.
In hoofdstuk 3 wordt vervolgens ingegaan op de investeringen.

De volgende onderwerpen kunt u terugvinden in de bijlagen

Bijlage 1	Financieel overzicht tot en met 1 ^e tertaal 2023
Bijlage 2	Specificatie financiële afwijkingen per programma
Bijlage 3	Overzicht jaarschijf 2023 investeringsprojecten

2. Financiële ontwikkelingen

Algemeen

Deze Burap-1 vermeldt de ontwikkelingen en afwijkingen op hoofdlijnen, ten opzichte van de begroting 2023 op basis van de realisatie over de eerste vier maanden. De Burap-1 is de bijlage behorende bij de 1^e begrotingswijziging 2023, waarin de formele besluitvorming over aanpassingen op de begroting 2023 door het algemeen bestuur wordt geautoriseerd. Afwijkingen en ontwikkelingen uit de Burap worden uitsluitend vertaald in een begrotingswijziging als de afwijkingen voldoen aan de criteria die door de commissie zijn opgesteld (dit zijn rechtmatigheid, uitwerking besluiten algemeen bestuur en transparantie).

In deze tussentijdse rapportage wordt op basis van de financiële ontwikkelingen in de eerste vier maanden van 2023 een prognose gemaakt van het resultaat voor 2023 als geheel.

De netto lasten nemen toe met € 2,457 miljoen, de onttrekking aan de bestemmingsreserves neemt per saldo € 858.000 toe. We hebben geen informatie van BghU ontvangen op basis waarvan we een andere inschatting kunnen maken wat betreft de belastingopbrengsten.

Het saldo van de netto lasten en mutatie van de bestemmingsreserves stijgt met € 1,599 miljoen t.o.v. de begroting. Na de mutatie egalisereserve zal het exploitatieresultaat op € 0 uitkomen.

Tabel 1: Financiële ontwikkelingen

Overzicht per kosten- en opbrengstensoort en mutaties reserves	Begroting 2023	1e BW 2023	Prognose 2023 na 1e BW	Realisatie 2023 T1
Totaal kosten	196.074	1.770	197.844	58.082
Totaal overige opbrengsten	37.749-	687	37.062-	6.208-
Totaal netto lasten	158.325	2.457	160.782	51.874
Onttrekking bestemmingsreserves	14.465-	858-	15.323-	-
Toevoeging bestemmingsreserves	8.177	-	8.177	-
Totaal mutatie bestemmingsreserves	6.287-	858-	7.145-	-
Saldo kosten, overige opbrengsten en bestemmingsreserves	152.037	1.599	153.637	51.874
Belastingopbrengsten	145.739-	-	145.739-	-
Mutatie reserves	2.171-	1.599-	2.819-	-
Saldo na netto bijdrage en mutaties reserves	0-	0	0-	51.874

Bedragen zijn in duizenden euro 's

2.1 Financiële ontwikkelingen met invloed op de begrote kosten en opbrengsten in 2023

Na de vaststelling van de Begroting 2023 op 16 november 2022, zijn er ontwikkelingen geweest die van invloed zijn op de begrote kosten en opbrengsten in 2023. De afwijkingen zijn het gevolg van besluiten van het algemeen bestuur, het opstellen van de Jaarrekening 2022, de overige voortgang van de bedrijfsvoering en de ontwikkelingen op de markt.

In dit hoofdstuk worden de financiële ontwikkelingen toegelicht, die van invloed zijn op de begrote kosten en opbrengsten in 2023 en de overige ontwikkelingen.

In onderstaande tabel is een overzicht van de prognose van de kosten en opbrengsten op hoofdkostensoorten weergegeven. Daaronder volgt een toelichting op de afwijkingen, zoals vermeld in de kolom '1^e BW 2023', hetgeen het voorstel voor 1^e begrotingswijziging is. In de bijlagen 1 en 2 worden de financiële ontwikkelingen vertaald naar de programma-indeling van de begrotingsopbouw.

Tabel 2: Financiële ontwikkelingen per hoofdkostensoorten en opbrengsten

Overzicht per kosten- en opbrengstensoort en mutaties reserves	Begroting 2023	1e BW 2023	Prognose 2023 na 1e BW	Realisatie 2023 T1
Kosten				
Rentekosten	7.420	525	7.945	A 2.529
Afschrijvingskosten	29.876	672-	29.204	B 9.568
Personeelskosten exploitatie	56.840	912	57.752	C 17.867
Personeelskosten investeringsprojecten (excl. overhead)	15.794	912-	14.882	C 4.033
Overige kosten	77.743	1.917	79.660	D 24.085
Bijdrage hoogwaterbeschermingsprogramma	8.400	-	8.400	-
Totaal kosten	196.074	1.770	197.844	58.082
Overige opbrengsten				
Overige opbrengsten, excl. geactiveerde lasten	18.472-	48-	18.521-	E 1.230-
Geactiveerde personeelslasten (incl. overhead)	18.842-	912	17.930-	F 4.817-
Geactiveerde rente	435-	176-	611-	G 161-
Totaal overige opbrengsten	37.749-	687	37.062-	6.208-
Bestemmingsreserves				
Onttrekking bestemmingsreserves	14.465-	858-	15.323-	H -
Toevoeging bestemmingsreserves	8.177	-	8.177	-
Totaal mutatie bestemmingsreserves	6.287-	858-	7.145-	
Saldo kosten, overige opbrengsten en bestemmingsreserves	152.037	1.599	153.637	51.874
Belastingopbrengsten				
Verontreinigingsheffing	212-	-	212-	
Watersysteemheffing	80.087-	-	80.087-	
Zuiveringsheffing	65.441-	-	65.441-	
Totaal belastingopbrengsten	145.739-	-	145.739-	-
Mutaties reserves				
Mutatie egalisatiereserve watersysteemheffing	2.171-	648-	2.819-	I
Mutatie egalisatiereserve zuiveringsheffing	4.128-	951-	5.079-	J
Saldo na netto bijdrage en mutaties reserves	0-	0	0-	51.874

Bedragen zijn in duizenden euro 's

A. Rentekosten (€ 525.000 nadeel)

De rentelasten zullen € 525.000 hoger uitkomen dan begroot. Dit is voornamelijk het gevolg van de gestegen rente voor het krediet in rekening courant. De rente van het krediet volgt de renteverhogingen van de Europese Centrale Bank (ECB) welke sinds het opstellen van de begroting is toegenomen met 3%. Daarbij is gerekend met een gemiddeld saldo van € 15,000 miljoen. Daarnaast nemen we een langlopende financiering van € 10,000 miljoen 3 maanden eerder op dan begroot, omdat we eerder dan verwacht tegen onze kredietlimiet oplopen. Voornaamste oorzaak hiervoor is de hogere financieringsbehoefte bij Sterke Lekdijk projecten.

Van de totaal nadelige rentelasten wordt € 140.000 doorbelast op de rwzi Utrecht. Hiervoor is een bestemmingsreserve, waardoor deze wijziging per saldo resultaatneutraal is (zie onderdeel H).

Er is een voorstel om renterisico te verminderen (zie nadere toelichting bij 2.2 Overige ontwikkelingen).

B. Afschrijvingskosten (€ 672.000 voordeel)

De afschrijvingskosten zijn lager, omdat bepaalde projecten niet in 2022 gereed zijn gekomen. De start van de afschrijving schuift daardoor een jaar door.

Van bovenstaand bedrag heeft € 132.000 betrekking op baggeren GHIJ. Hiervoor is een bestemmingsreserve, waarlangs de afschrijvingskosten lopen. De onttrekking aan deze bestemmingsreserve is met hetzelfde bedrag lager, waardoor deze wijziging per saldo resultaatneutraal is (zie onderdeel H).

C. Personeelskosten

Eind vorig jaar is het definitieve akkoord voor de cao voor Waterschappen 2023 vastgesteld. Toen was de begroting reeds vastgesteld. De uitkomsten van de cao zijn hoger dan waar rekening mee is gehouden tijdens het opstellen van de begroting 2023. Het verschil tussen de begrote loonindex van 3% en de uiteindelijke loonontwikkeling vanuit de cao (8%) van € 1,600 miljoen is significant.

Dit effect is echter vooralsnog niet terug te zien in de geprognostiseerde cijfers en heeft meerdere redenen. Zo is de loonsomnorm voor alle functies begroot op einde van de loonschaal. In de bezetting zijn ook medewerkers die nog niet in het eind van de loonschaal zitten, en daardoor feitelijk een lager cao effect in euro's hebben. Ook zijn er indienst- en uitdiensttredingen gedurende het jaar, waardoor begrote functies niet het hele jaar bezet zijn. Daarnaast is er al enige tijd sprake van onderbezetting vanwege de arbeidsmarkt.

Om de gestelde doelen te bereiken, zal de werving van nieuwe medewerkers de komende periode doorgaan. Dit kan ertoe leiden dat bij de 2e bestuursrapportage toch gerapporteerd wordt dat er sprake is van een overschrijding en dat het cao effect of een deel daarvan middels de 2e begrotingswijziging aan u wordt voorgelegd.

D. Overige kosten (€ 1,917 miljoen nadeel)

- De elektriciteitskosten zijn € 1.930 miljoen hoger dan verwacht. De overschrijding zien we vooral terug bij de rioolwaterzuiveringen (rwzi's). Daar zijn de elektriciteitskosten naar verwachting € 1,650 miljoen hoger dan begroot. Dit is het gevolg van prijsverschillen ten opzichte van de begroting. Bij het opstellen van de begroting was 80% van de prijs voor de levering 'vastgeklikt' en waren bijvoorbeeld de energiebelasting en tarieven voor transport nog niet vastgesteld voor 2023. De laatste 20% van het vastklikken van de prijs voor levering van elektriciteit is hoger uitgevallen en ook de andere componenten van de elektriciteitskosten hebben tot hogere kosten geleid. De begroting wordt nu aangepast op de hogere prijzen. Eventuele hoeveelheidsverschillen worden pas in de loop van het jaar duidelijk door factoren als bijvoorbeeld droogte of juist veel regenval.
Van de hogere elektriciteitskosten bij de rwzi's is € 550.000 toe te schrijven aan de rwzi Utrecht. Het voorstel is om dit deel te dekken uit de bestemmingsreserve. Gezien dit zowel een aanpassing is aan de kostenkant als aan de opbrengstenkant (zie onderdeel H), is deze wijziging resultaatneutraal.
Naast de stijging van de elektriciteitskosten bij de rwzi's, is de verwachting dat de elektriciteitskosten m.b.t. de bediening van de kunstwerken (waterbeheer) € 250.000 hoger uit zullen vallen. Daarnaast worden bij dienstverlening € 30.000 hogere elektriciteitskosten veroorzaakt door de laadpalen voor de elektrische voertuigen.
- Voor IHOO (Informatie Huishouding Op Orde)/Watervast biedt leverancier Open Text ondersteuning bij het inrichten en implementeren van het nieuwe document managementsysteem Content Suite. Deze kosten mogen door een stelselwijziging niet meer worden geactiveerd. Het gaat om € 358.500. Nadere toelichting bij IHOO/Watervast is te vinden bij onderdeel F.
- Voor Baggeren GHIJ worden € 800.000 extra kosten verwacht. Gezien in 2022 het werk tijdelijk stil heeft gelegen, vanwege een probleem met de afzet van bagger in een bepaald depot, dient er in 2023 werk te worden ingehaald. Derhalve was er in 2022 een onderschrijding en in 2023 een overschrijding; oftewel een verschuiving van de kosten in de tijd. Voor GHIJ is er een bestemmingsreserve. Hierdoor wordt zowel de kostenkant als de opbrengstenkant aangepast (zie onderdeel H), zodat deze wijziging per saldo resultaatneutraal is.
- Grondstofkosten zijn naar verwachting € 670.000 lager dan begroot: € 500.000 bij de rwzi Utrecht en € 170.000 bij de overige rwzi's. Bij de begroting werd er rekening gehouden met hogere hoeveelheden en een hogere prijs, als gevolg van een prijsstijging bij contractverlenging. In werkelijkheid zijn de hoeveelheden niet of nauwelijks gestegen en valt de prijs t.o.v. de begroting 2023 lager uit.
Voor de rwzi Utrecht is er een bestemmingsreserve. Hierdoor wordt zowel de kostenkant als de opbrengstenkant aangepast (zie onderdeel H), zodat deze wijziging per saldo resultaatneutraal is.

- Stelpost voor prijsindex: € 550.000 lager.
Voor prijsontwikkelingen en significante indexering is in de begroting 2023 een bedrag van € 550.000 aan risico reservering opgenomen middels een stelpost.
Deze prijsontwikkelingen doen zich voor bij onder andere de elektriciteitskosten. Daarom wordt voorgesteld om deze stelpost volledig in te zetten om een deel van de kostenstijging hiermee op te vangen.
- Dotatie rente waarborgsom onderhoud rwzi Utrecht: € 48.400 hoger.
In 2022 is volgens contractuele afspraken een waarborgsom (€ 2,420 miljoen) van de aannemer ontvangen ter dekking van eventuele hogere onderhoudskosten aan rwzi Utrecht tijdens de contractperiode van 10 jaar. Jaarlijks wordt rente aan deze waarborgsom toegevoegd. De rentelasten zijn wel begroot, de dotatie aan de waarborgsom echter niet, omdat rubricering in de balans pas bekend werd na het opstellen van de Begroting 2023. Het betreft een administratieve correctie en is resultaatneutraal, want ook de opbrengst van de omslag van de rente naar de activa was niet begroot (zie toelichting bij onderdeel E).

E. Overige opbrengsten (excl. geactiveerde lasten) (€ 48.400 voordeel)

De opbrengst interne rente van de waarborgsom onderhoud rwzi Utrecht is niet begroot. Het betreft een administratieve correctie en is resultaatneutraal, want ook de dotatie aan de waarborgsom was niet begroot (zie toelichting bij D).

F. Geactiveerde personeelslasten (incl. overhead) (€ 911.500 nadeel)

In november 2022 werd bekend dat de kosten verband houdende met IHOO/Watervast niet mogen worden geactiveerd. Dit op basis van uitspraken van de commissie BBV (Besluit begroting en verantwoording), die stellen dat Software as a Service (SaaS) oplossingen en de implementatie daarvan in beginsel niet meer geactiveerd mogen worden. In 2022 is daarom € 998.500 op het investeringskrediet gemaakte kosten afgeboekt. Initieel was een investeringskrediet van € 2,270 miljoen toegekend (AB, december 2018).

Het resterende krediet van € 1,270 miljoen wordt door deze begrotingswijziging toegevoegd aan de exploitatie (€ 911.500 personeelskosten en € 358.500 overige kosten). Deze kosten worden nu direct ten laste van de exploitatie van het betreffende jaar gebracht, terwijl was begroot dat het project zou worden geactiveerd en afschrijving in 2024 zou starten.

Daarnaast behelst het gehele IHOO/Watervast project inmiddels meer dan het in 2018 initieel aangegeven project voor vervanging van het documentmanagementsysteem en archivering. De scope is bijvoorbeeld uitgebreid met het op orde brengen van de informatieveiligheid en ook is in aanvang onvoldoende rekening gehouden met de randvoorwaarden om de vervanging van het document management systeem (DMS) te implementeren (dit vraagt om een andere manier van werken van de gehele organisatie). Ook heeft het project de nodige aanlooptijd en opstartproblemen gekend. Inmiddels is duidelijk geworden dat het in 2018 aangevraagde krediet onvoldoende is om al deze opgaven te realiseren. Richting de 2e bestuursrapportage zal geïventariseerd worden wat de verwachte kosten voor het gehele IHOO/Watervast traject zijn. Dan wordt daarvoor ook een concreet voorstel tot begrotingswijziging opgenomen. Dit project is noodzakelijk voor HDSR om te voldoen aan de archiefwet- en regelgeving.

G. Geactiveerde rente (€ 175.700 voordeel)

Hier is sprake van twee ontwikkelingen:

1. Doordat de rentelasten (zie onderdeel A) hoger zijn dan begroot, wordt ook het deel van de rente dat wordt omgeslagen over het onderhanden werk hoger.
2. Daarnaast is besloten dat ook over de realisatiefase van de Sterke Lekdijk projecten bouwrente wordt toegerekend vanaf 1 januari 2023. Dit omdat de bijdrage vanuit het HWBP niet altijd vooraf aan de werkzaamheden wordt ontvangen, zoals eerder het uitgangspunt was bij het besluit om geen bouwrente toe te rekenen. Nu moet HDSR over een bepaalde periode voorfinancieren en dan is het rechtmatig en transparant om rentekosten toe te rekenen volgens de reguliere interne methodiek van renteomslag (geactiveerde rente/bouwrente). Op basis van de huidige inschatting betekent dit een bouwrente van € 147.000 voor Sterke Lekdijk in 2023. Bij HWBP wordt het verzoek neergelegd dit subsidiabel te maken.

H. Onttrekking bestemmingsreserves (€ 858.000)

Per saldo wordt er € 190.000 meer uit de bestemmingsreserve rwzi Utrecht onttrokken dan begroot. Het betreft de volgende ontwikkelingen:

- € 550.000 hogere elektriciteitskosten (zie onderdeel D);
- € 500.000 lagere grondstofkosten ((zie onderdeel D);
- € 140.000 hogere rentekosten. Dit betreft het aandeel van de activa van rwzi Utrecht in de hogere rentekosten (zie onderdeel A).

Daarnaast wordt uit de bestemmingsreserve Baggeren GHJ per saldo € 667.000 meer onttrokken (zie onderdelen B en D).

I. Mutatie egalisatiereserve watersysteemheffing (€ 648.000)

Per saldo leiden de bij A t/m H genoemde mutaties aan de kant van de watersysteemheffing tot een hogere onttrekking van de egalisatiereserve van € 648.000.

J. Mutatie egalisatiereserve zuiveringsheffing (€ 951.000)

Per saldo leiden de bij A t/m H genoemde mutaties aan de kant van de zuiveringsheffing tot een hogere onttrekking van de egalisatiereserve van € 951.000.

In bijlage 1 worden de financiële ontwikkelingen per bestuurlijk thema en programma weergegeven.

In bijlage 2 wordt het effect op de programma's weergegeven als uitwerking van de benoemde begrotingswijzigingen.

Dynamische opgaven

In de begroting 2023 zijn de dynamische opgaven (voorheen strategische lijnen) financieel gepresenteerd. De ontwikkelingen per dynamische opgave kunnen daardoor financieel gevolgd worden. In onderstaande tabel wordt per dynamische opgave de begroting, eventuele begrotingswijzigingen, prognose 2023 en de realisatie tot en met april 2023 weergegeven. De dynamische opgaven maken onderdeel uit van de reguliere begroting. De realisatie in de eerste vier maanden van de dynamische opgaven is € 814.000. Het dynamische karakter van de dynamische opgaven zorgt ervoor dat de voortgang niet enkel af te leiden is van de financiële ontwikkeling. Vooralsnog is er nog geen aanleiding om begrotingswijzigingen door te voeren.

Tabel 3: Financiële ontwikkelingen per dynamische opgave

Overzicht per bestuurlijke dynamische opgave (Saldo kosten en overige opbrengsten)	Begroting 2023	1e BW 2023	Prognose 2023 na 1e BW	Realisatie 2023 T1
Zuiveringsbeheer	645	-	645	40
Zuivere ontwikkeling	645	-	645	40
Watersysteembeheer	7.424	-	7.424	332
Bodemdaling Veenweide	1.718	-	1.718	222
Gezond Water	3.193	-	3.193	135
Sterke Lekdijk	227	-	227	31
Toekomstbestendig Watersysteem	2.286	-	2.286	56-
Bestuur & Organisatie	1.870	-	1.870	443
Digitale Transformatie	380	-	380	74
Duurzaamheid	1.030	-	1.030	265
Omgevingswet *	-	-	-	-
Waterbewust Leven	333	-	333	97
Toekomstbestendig Begroten *	127	-	127	8
Saldo kosten en overige opbrengsten dynamische opgaven	9.939	-	9.939	814

Bedragen zijn in duizenden euro 's

* Deze dynamische opgaven worden einde jaar gedekt middels bestemmingsreserves

Hieronder vindt u per dynamische opgave een toelichting over de voortgang.

- **Circulaire Waterketen (voorheen Zuivere Ontwikkeling):**
Per 1 maart 2023 is de dynamische opgave Circulaire Waterketen van start gegaan met het uitvoeren van de zuiveringsvisie. De teams zijn goed begonnen en er wordt gestuurd om zoveel mogelijk van de plannen daadwerkelijk uit te voeren. Om de (hoge) ambities binnen deze dynamische opgaven waar te maken, is er gekozen voor andere verdeling tussen de loonsom en de exploitatiekosten. In tegenstelling tot wat er gepland was, wordt er nu meer werk zelf door HDSR-medewerkers gedaan. Hierdoor is er minder behoefte aan het uitzetten van opdrachten of het aanvragen van advies en is er juist meer ruimte nodig binnen de loonsom.
- **Bodemdaling Veenweide:**
Naar verwachting wordt het budget voor kennisontwikkeling niet uitgeput. Langjarige projecten als de monitoring van de pilots op de effectiviteit op de bodemdaling maatregelen en gevolgen voor waterbeheer en biodiversiteit worden gecontinueerd. Echter, het opstarten van onderzoek om antwoorden te geven op nieuwe onderzoeksprojecten loopt vertraging op. Dit heeft enerzijds te maken met de beperkte capaciteit voor de begeleiding van deze onderzoeken en anderzijds dat op nationaal niveau ook steeds meer nieuwe onderzoeksvragen opgepakt worden. We zien wel dat op de snijvlakken met onderwerpen als klimaatadaptatie en gezond water steeds meer verdiepende vragen ontstaan. Het is goed om in de toekomst te kijken hoe dit inhoudelijk en financieel ingericht gaat worden.
- **Gezond Water:**
De overschrijding op deze opgave komt voornamelijk door een verwachte overschrijding op het thema natuurwater vol leven. Dit moet worden uitgevoerd met samenwerkings- en natuurorganisaties. Er is onzekerheid als het gaat om het wegzetten van budget vanwege weinig tijd en capaciteit. Ook is de uitgave voor de cofinanciering POP3 onzeker. Er is nog geen project door derden ingediend waarvoor cofinanciering nodig is.
- **Sterke Lekdijk:**
De prognose is dat alle middelen weggezet worden dit jaar. De middelen bestaan alleen uit personele inzet.
- **Toekomstbestendig Watersysteem:**
De aansturing en invulling van de opgave is de afgelopen periode gewijzigd, maar is nog niet optimaal ingevuld. Desondanks is er veel gebeurd of in gang gezet deze maanden. De realiteit is dat niet alles gaat zoals gepland of dat de externe factoren of andere programma's veel vragen, zoals NPLG.

Te verwachte werkzaamheden:

- Participeren in gebiedsprocessen Oost;
- Doorrekenen watersysteem om te achterhalen of HDSR voldoet aan de normen met betrekking tot wateroverlast;
- De initiatieven vanuit de Blauwe Agenda worden op de Utrechtse Heuvelrug uitgebreid;
- De visie van HDSR op grondwater;
- Samenwerking met assetteam en de calamiteitenbestrijding om de vraag te beantwoorden in hoeverre onze assets klimaatbesteding zijn;

Bovenstaande wordt samengevat in een programmaplan.

- **Digitale Transformatie:**
De overschrijding heeft betrekking op extra loonsomkosten voor onder andere een kwartiermaker en een IT security specialist. Voor de kwartiermaker was een inschatting van 6 maanden gedaan. Dit blijkt toch nodig te zijn voor een heel jaar.
De besteding van de overige kosten is afhankelijk van de beschikbare capaciteit en prioritering.
- **Duurzaamheid:**
De teams zijn goed van start gegaan en er wordt gestuurd om zoveel mogelijk van de plannen daadwerkelijk uit te voeren. Om de (hoge) ambities binnen deze dynamische opgaven waar te maken is er gekozen voor andere verdeling tussen de loonsom en de exploitatiekosten. In tegenstelling tot wat er gepland was, wordt er nu meer werk zelf door HDSR-medewerkers gedaan. Hierdoor is er minder behoefte aan het uitzetten van opdrachten of het aanvragen van advies en is er juist meer ruimte nodig binnen de loonsom.

- Waterbewust Leven:
De prognose is dat alle middelen weggezet worden dit jaar.
- Toekomstbestendig Begroten:
De voortgang is even gestagneerd i.v.m. de uitval van de Privacy Officer. Maar naar verwachting worden de personeelskosten dit jaar wel gemaakt.

2.2 Overige ontwikkelingen

In de afgelopen periode hebben de waterschapverkiezingen plaatsgevonden en daaropvolgend het inwerkprogramma voor het nieuwe bestuur en de coalitie onderhandelingen. Dit heeft extra inzet van de organisatie gevraagd. Geconstateerd kan worden dat de ingezette lijn en ambities verder uitvoering hebben gekregen, ondanks een periode van een demissionair (dagelijkse) bestuur. De organisatie is volle vaart aan de slag gegaan met de voorliggende ambities.

De onzekere economische omstandigheden van het afgelopen jaar zijn ook in 2023 aanwezig. De arbeidsmarkt is nog steeds overspannen, de inflatie blijft hoog en de prijs- en renteontwikkelingen zijn lastig te voorspellen. De voorspelbaarheid neemt hierdoor af, waardoor de bandbreedtes van de prognoses toenemen en daarmee de kans op onder- en overschrijdingen. De effecten hiervan komen terug in de geprognostiseerde cijfers. Zo wordt er een overschrijding op de elektriciteitskosten verwacht en is er sprake van een onderbezetting qua medewerkers ten opzichte van de begroting, waardoor het kostenverhogend effect van de overeengekomen cao niet direct terug te zien is.

Met het vaststellen van het meerjaren financieringsplan 2024-2027 in het algemeen bestuur (mei jl.), is een deel van het renterisico afgedekt.

Het ziekteverzuim van HDSR kent een licht dalende trend en ligt onder het landelijk gemiddelde. Veel aandacht is er met het preventief medisch onderzoek (= PMO) voor de werkbelasting van de medewerkers. Het recruitment team is op sterkte en werpt al zijn eerste vruchten af.

Om het enorme potentieel aan kennis, ervaring, besluitvaardigheid en daadkracht van alle waterschappers volop in te kunnen zetten, is het nodig dat leidinggevenden allemaal op eenzelfde niveau zitten. Daarom is het leer- en ontwikkelprogramma voor alle leidinggevenden van HDSR van start gegaan en zal 1,5 tot 2 jaar duren.

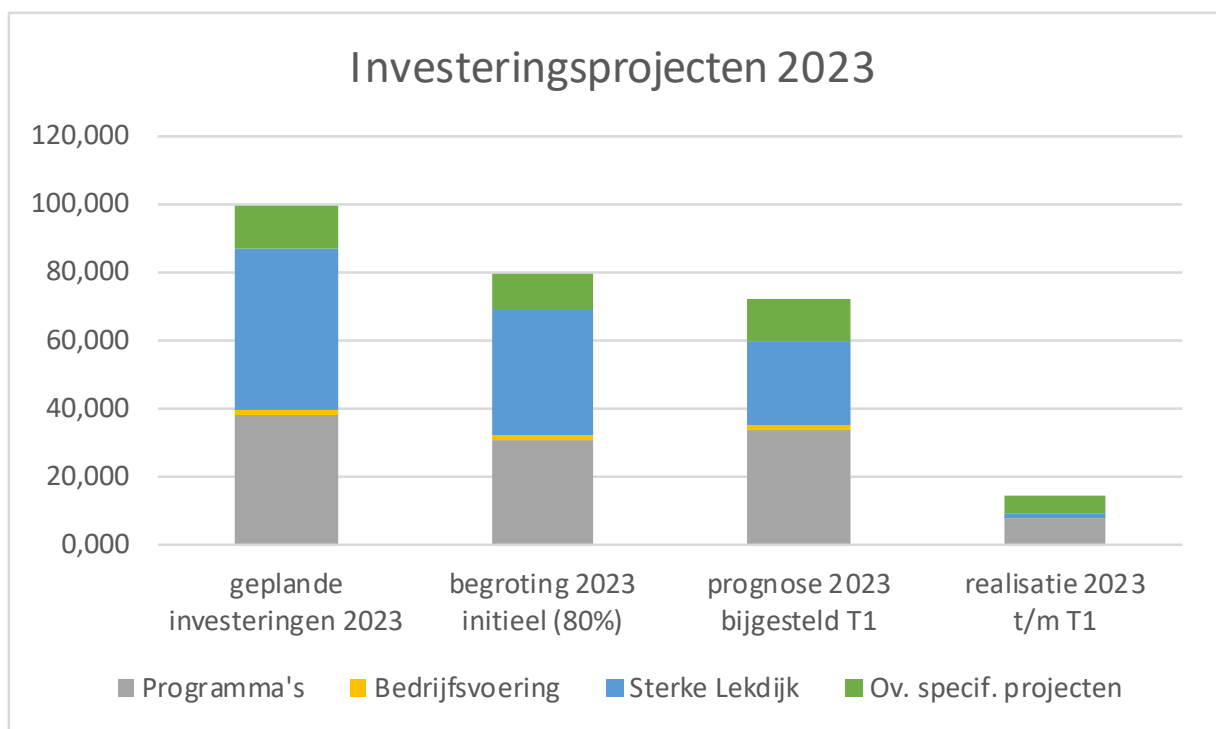
3. Investerings en projecten

Algemene toelichting

Deze rapportage is onderdeel van de P&C-cyclus en informeert op hoofdlijnen over de voortgang en ontwikkelingen in het eerste tertaal van 2023, en met name op afwijkingen ten opzichte van de begroting. In het hoofdstuk “Investerings en projecten” wordt gerapporteerd over de voortgang van investeringsprojecten, en krijgen ook projectmatige sloop- en exploitatieprojecten aandacht.

3.1 Voortgang ten opzichte van de begroting

In de begroting is een (norm- en taakstellend) investeringsvolume van € 79,933 miljoen vastgesteld, gebaseerd op een cumulatieve investeringsprognose van € 99,916 miljoen en verlaging daarop van 20% om voor overprogrammering te corrigeren. Op basis van actuele inzichten tot en met eerste vier maanden, wordt de cumulatieve prognose verlaagd met € 27,583 miljoen (-28%), tot € 72,333 miljoen. De 80% wordt dus niet gehaald. De gerealiseerde uitgaven tot en met april bedragen € 14,428 miljoen oftewel 18% van de vastgestelde begroting.

Tot en met het eerste tertaal zien de realisatiecijfers ten opzichte van de begroting er als volgt uit:

Tabel 4: Overzicht investeringsprojecten 2023

Overzicht investeringsprojecten 2023

(bedragen x € 1.000,-)

Thema/ programma/ doelstelling/ project	Begroting 2023, initieel (=Bg)	Mutatie prognose	Prognose 2023, bijgesteld	Realisatie 2023 t/m apr. (=Re)	Realisatie 2023 in % (=Re/Bg)
Zuiveringsbeheer	11.300	-2.039	9.261	2.671	24%
Zuiver afvalwater, energieneutraal en circulair	11.300	-2.039	9.261	2.671	24%
Watersysteembeheer	26.992	-2.189	24.803	5.035	19%
Robuust en gezond watersysteem in een klimaatbestendig gebied	12.877	-2.157	10.720	2.052	16%
Waterveilige leef- en werkomgeving	14.115	-33	14.082	2.983	21%
Totaal investeringsniveau programma's	38.292	-4.228	34.064	7.705	20%
Bestuur & Organisatie	1.850	-423	1.427	119	6%
Bestuur, Middelen en Maatschappij	1.850	-423	1.427	119	6%
Totaal bedrijfsvoeringsinvesteringen	1.850	-423	1.427	119	6%
Specifieke projecten					
rwzi Utrecht	700	-600	100	18	3%
GHJ	3.657	633	4.290	2.265	62%
KWA+ fase 1	8.424	-	8.424	2.644	31%
Sterke Lekdijk	46.993	-22.964	24.029	1.535	3%
Totaal specifieke projecten	59.774	-22.932	36.842	6.462	11%
Overige projecten en overloop van vorig jaar	-	-	-	142	-
Totaal investeringen alle projecten (=A+B+C)	99.916	-27.583	72.333	14.428	14%
Vastgesteld o.b.v. 80% -->				79.933	
Realisatie t.o.v. vastgesteld -->					18%

Tabel 5: Overzicht projectmatige sloop- en exploitatie uitgaven 2023

Overzicht projectmatige sloop- en exploitatie-uitgaven 2023

(bedragen x € 1.000,-)

Thema/ programma/ doelstelling/ project	Begroting 2023, initieel (=Bg)	Mutatie prognose	Prognose 2023, bijgesteld	Realisatie 2023 t/m apr. (=Re)	Realisatie 2023 in % (=Re/Bg)
Totaal projectmatige sloop- en exploitatie-	17.149	-3.906	13.243	2.211	13%

Nu overgestapt is op een viermaandelijks rapportage is streefwaarde voor de realisatie voor dit moment in het jaar 33% van de jaarschijf. Het algemene beeld is al jaren dat de eerste periode in een jaar de realisatie van de investeringen wat achterblijven bij de rest van het jaar. Het huidige gerealiseerde niveau van gemiddeld 18% over alle projecten inclusief Sterke Lekdijk blijft achter. De oorzaken worden verderop toegelicht. Het betekent ook dat er extra druk komt op goede resultaten in de rest van het jaar.

Verder zijn er 10 projecten met een jaarschijf 2023 die (nog) niet actief (lijken te) zijn en geen realisatie laten zien (zie Totaaloverzicht investeringen). Dit geeft een wat vertekend beeld van de werkelijke realisatiepercentages. Voor 7 van deze 10 projecten moet nog krediet worden aangevraagd.

Van een afstand bezien zijn enkele mogelijke oorzaken voor de achterblijvende realisatie tot op heden:

- Er zitten relatief veel projecten in de opstart- en voorbereidingsfase of zijn nog niet gestart, die laten daarom weinig of geen financiële realisatie zien.
- Achterhaalde jaarschijven 2023 bij Sterke Lekdijk als gevolg van een nieuwe werkwijze m.b.t. het verwerken van bedragen voor onderhanden werk in de jaarovergang 2022-2023, hiermee is in de jaarschijven 2023 geen rekening gehouden.
- Terugvordering van ondernemers-btw t.g.v. Sterke Lekdijk (negatieve kosten).
- Geleverde prestaties waarvoor nog geen factuur is ontvangen.

Toelichting voortgang eerste vier maanden 2023 (investeringsprojecten)

Het overzicht investeringsprojecten laat een divers beeld zien, dat volgt uit de dynamiek die investeringsprojecten kennen. De realisatiepercentages tot en met april variëren tussen de verschillende programma's van 3% tot 24% van de actuele jaarschijf.

Binnen het Programma Zuiveringsbeheer wordt de realisatie vooral bepaald door het project GOP Zuiver dat met 24% realisatie relatief goed presteert. Het project Renovatie/nieuwbouw Zeist doet het relatief goed (74%) maar is klein.

Het programma Duurzaamheid wordt gekenmerkt door een viertal projecten die begroot zijn maar nog niet gestart zijn, deze trekken het programmaresultaat omlaag. De reeds gestarte projecten sec laten goede realisatie zien (29%).

Het programma Waterkeringenbeheer blijft met een realisatie van 16% achter, dit wordt met name bepaald door de projecten GOP Watersystemen (niet tijdig kunnen opstarten van projecten i.v.m. onvoldoende personele capaciteit) en Gebiedsplannen West (externe oorzaak). Afgesproken is dat Sterke Lekdijk werkzaamheden voor GOP Primaire Waterkeringen 2023-2029 uitvoert. Eén van de oorzaken van de achterblijvende realisatie van dit GOP is dat de voorgenomen doorbelasting van kosten die Sterke Lekdijk heeft gemaakt nog niet heeft plaatsgevonden. Daarnaast zijn er onder dit programma 3 projecten die op dit moment in het geheel geen realisatie laten zien (begroot hiervoor is €4,050 miljoen). Het is maar de vraag of deze projecten dit in de rest van het jaar gaan goedmaken, de jaarschijven van deze projecten zijn dan ook verlaagd naar €1,850 miljoen.

Ook bij het programma Bestuur, Middelen, Maatschappij (ICT) een identiek beeld: voor ICT vervanging hardware zijn de uitgaven redelijk op peil. Daarnaast is er ook een project begroot waarvan de uitgaven echter ten laste van de exploitatie moeten worden gebracht door een stelselwijziging (dit is bij de jaarrekening 2022 geconstateerd maar kon niet meer in de begroting 2023 worden verwerkt). Dit geeft een vertekend beeld van het realisatiepercentage op programmaniveau.

Van de specifieke projecten laat GHJ een wisselend beeld zien (Baggeren cf. begroting, Oevers en Kunstwerken blijven achter), KWA+ op peil (31%), voor herinrichting rwzi Utrecht vrijwel geen uitgaven door verschuiving van de uitvoering naar volgende jaren.

Het beeld voor Sterke Lekdijk is complex. De realisatie van project Sterke Lekdijk bedraagt slechts 3%. Dit komt primair voor rekening van WAM-Planfase en Salmsteke-Realisatiefase. Voor beide projecten zijn kosten genomen in 2022 (lasten/baten), maar de uiteindelijke betalingen in 2023 blijven achter. Tevens is ca. 1 miljoen Euro BTW teruggevorderd, die als negatieve kosten zijn geboekt. De jaarschijven voor 2023 worden in verband hiermee bijgesteld.

Er waren ook andere redenen om de jaarschijven voor 2023 voor Sterke Lekdijk naar beneden bij te stellen. De belangrijkste is een ingrijpende heroriëntatie en herplanning van de realisatiefase van deelproject Salmsteke in verband met de complexiteit van het project (verlenging van de realisatiefase met 1 jaar i.v.m. uitwerking van de innovatieve oplossing Prolock, verlaging van de piekbelasting stikstof en beschikbaarheid van gronden). Voor een aantal andere deelprojecten zijn er andere redenen voor verlaging van de jaarschijf, zoals een kleinere veiligheidsopgave, uitloop in innovaties en voorbereiding realisatie, of een geactualiseerde (lagere) raming.

De overige nog niet genoemde Sterke Lekdijk deelprojecten laten een beter beeld zien en komen op een realisatie van 15% gemiddeld.

Al met al is de jaarschijf 2023 voor heel Sterke Lekdijk is met bijna €23 miljoen (49%) verlaagd (waarvan €14 miljoen betrekking heeft op Salmsteke). De verlaging is voor veruit het grootste deel een verschuiving van kosten naar latere jaren, een kleiner deel is het gevolg van lagere kosten door een kleinere veiligheidsopgave en herziene ramingen.

Het geheel van projecten overziend, kunnen de volgende overall issues / thema's worden gesignaleerd:

Prijsstijgingen en leveringsproblemen

Prijsstijgingen lijken minder in de aandacht te staan, wellicht omdat het al enige tijd speelt en anderzijds omdat deze inmiddels in nieuwe begrotingen / ramingen / jaarschijven zijn verwerkt. Er zijn op dit moment weinig projecten die hiervan melding maken.

Voor twee projecten die hier wel op ingaan gaat het vooral om een waarschuwing voor te verwachten hogere ramingen voor kredieten die nog aangevraagd moeten worden (Inlaatwerk Kromme Rijn Verbeterde Rivier Aanvoer Mogelijkheid en Huisvesting Buitendiensten kennen nog 'oude' ramingen van vóór de prijsstijgingen). Deze hogere ramingen worden in de jaarschijven voor 2024 en later meegenomen.

Ook leveringsproblemen worden niet meer concreet genoemd. Projecten hebben hierop ingespeeld in de planning.

Beschikbare capaciteit en werkdruk

In de voorgaande periodieke rapportages investeringen is aangegeven dat het tijdig de juiste capaciteit beschikbaar hebben een punt van aandacht is voor vrijwel alle projecten. De berichten zijn dat de arbeidsmarkt is nog steeds krap is.

Desondanks is er maar één project dat onvoldoende personele capaciteit concreet meldt als oorzaak van vertraging. GOP Watersystemen geeft aan dat projecten niet tijdig kunnen opstarten i.v.m. onvoldoende personele capaciteit.

De werkdruk is nog steeds een punt van aandacht. Het lukt nog onvoldoende om vacatures in te vullen, hierdoor ontstaat een situatie van onderbezetting in de projecten wat de werkdruk verhoogd. De werkdruk blijft daarom een afbreukrisico en een potentiële oorzaak van vertraging in projecten.

3.2 Totaaloverzicht investeringsprojecten

In navolgende tabel 3 treft u de investeringsuitgaven aan, zoals gerealiseerd in het eerste vier maanden van 2023. In bijlage 4 vindt u een uitgebreidere rapportage per project, met daarin een nadere tekstuele onderbouwing welke de grondslag is geweest voor de in onderstaande tabel weergegeven kleurenindicatoren. Alleen voor projecten die daadwerkelijk al zijn gestart is een projectkaart in de bijlage opgenomen.

Tabel 6: Overzicht projecten

Overzicht projecten (x € 1.000,-)														Indicatoren									
2023 t/m apr.	Prognose jaarlijks einde project	Toegek. krediet (actuele opdracht)	Totaal gereal. uitgaven	Realisatie t.o.v. krediet	Prognose uitgaven einde project	Oorspr. begroting uitg. 2023 (=A)	Gereal. uitgaven 2023 (=B)	Realisatie vs. begr. 23 (=B/A)	T1 jaar- prognose 2023 (=C)	T1 jaar- oorspr. begroting (=C/A)	Oorspr. begroting ink. 2023 (=D)	Gereal. inkomst 2023 (=E)	Realisatie vs. begr. ink. '23 (=E/D)	Planning	Uitgaven totale project	Uitgaven 2023	Scope	Inkomst. totale project	Inkomst. 2023				
Bouw en vererving, onderhoud en beheer van rwi's																							
M901700	GOP Zuiver	n.v.t.	36.800	12.018	33%	43.132	7.100	1.686	24%	6.200	87%	0	0		O	G	O	G	n.v.t.	n.v.t.			
660231	Medicijnresten uit water Woerden	2025	450	13	3%	7.150	150	0	0%	250	166%	0	0		O	G	O	G	n.v.t.	n.v.t.			
M...	Medicijnresten uit water Nieuwegein	0	0	0	0	0	200	0	0%	0	0%	0	0		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.			
M...	Medicijnresten uit water Utrecht	0	0	0	0	0	0	0	0%	0	0%	0	0		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.			
M810900	Renovatie/ nieuwbouw Zeist	2028	950	285	30%	662	300	223	74%	600	200%	0	0		G	G	G	G	n.v.t.	n.v.t.			
M...	Aanpassing/ uitbreiding rwi Nieuwegein	2030	0	0	-	27.000	100	0	0%	0	0%	0	0		W	W	W	W	n.v.t.	n.v.t.			
Duurzaamheid																							
M...	Windturbines	2030	0	0	-	0	0	0	0%	0	-	0	0		W	W	W	W	n.v.t.	n.v.t.			
M...	Windturbine locatie H	2030	0	0	-	0	500	0	0%	0	0%	0	0		W	W	W	W	n.v.t.	n.v.t.			
M901900	Zonneparken	2026	1.000	738	74%	988	1.050	352	33%	602	57%	0	183		G	G	G	G	n.v.t.	n.v.t.			
M...	Mono-maisiel-vergister	0	0	0	-	0	100	0	0%	0	0%	0	0		W	W	W	W	n.v.t.	n.v.t.			
M901800	Cellulose terugwinning en opwerking	2024	2.400	1.291	54%	2.491	1.600	410	26%	1.610	101%	0	0		G	G	G	G	n.v.t.	n.v.t.			
M...	Investering opwerfaciliteiten kaumera	2030	0	0	-	0	0	0	0%	0	0%	0	0		W	W	W	W	n.v.t.	n.v.t.			
M...	Investering centrale silvalorisatie	2030	0	0	-	0	100	0	0%	0	0%	0	0		W	W	W	W	n.v.t.	n.v.t.			
M...	Energiehub Het Klaphak	2029	0	0	-	0	100	0	0%	0	0%	0	0		W	W	W	W	n.v.t.	n.v.t.			
M...	City Nieuwegein	0	0	0	-	0	0	0	0%	0	0%	0	0		W	W	W	W	W	W			
Watersysteem: instandhouden																							
M411700	GOP Watersystemen	n.v.t.	50.820	22.287	44%	44.050	4.950	687	14%	4.600	93%	0	0		G	G	O	G	n.v.t.	n.v.t.			
M250000	Vervanging groot materieel UV	2024	925	404	44%	960	250	0	0%	130	52%	0	0		G	G	O	G	n.v.t.	n.v.t.			
M241000	Huisvesting buitendiensten	2027	740	142	19%	740	370	58	16%	200	54%	0	0		G	O	O	G	n.v.t.	n.v.t.			
Watersysteem: verbeteren																							
diverse (M4)	Gebiedsplanen Oost (cumulatief)	2028	19.502	14.274	73%	19.724	800	505	63%	805	101%	0	640		G	G	G	G	G	G			
diverse (M4)	Gebiedsplanen West (cumulatief)	2026	56.066	43.361	77%	53.837	3.550	524	15%	3.000	85%	800	1.137		O	G	O	G	G	G			
M...	Gebiedsgerichte projecten	2040	0	0	-	0	0	0	0%	0	0%	0	0		W	W	W	W	W	W			
Watersysteem: beperking gevolgen klimaatverandering																							
M402200	Toekomstbestendig Watersysteem	2028	5.240	773	15%	5.240	600	127	21%	500	83%	0	0		G	G	G	G	G	n.v.t.			
M402500	Inlaatuwerk KR VRAM	2027	920	130	14%	779	670	72	11%	471	70%	0	0		G	O	O	G	G	n.v.t.			
Watersysteem: waterkwaliteit																							
M161000	KRW Oevers 2016-2021	2022	1.590	1.523	96%	1.523	77	1	1%	1	1%	900	0		G	G	G	G	G	G			
M162000	KRW Vispassages 2016-2021	2023	2.575	2.550	99%	2.552	202	8	4%	10	5%	180	0		G	G	G	G	G	G			
M163000	KRW Synergie LG 2016-2021	2023	1.110	752	68%	1.245	366	12	3%	505	138%	0	0		G	G	G	G	n.v.t.	n.v.t.			
M164000	3e KRW planperiode 2022-2027	2028	8.570	72	1%	8.570	1.042	59	6%	500	48%	0	0		O	G	O	G	G	G			
Watersystemen voldoen aan de normen (wettelijk/ provinciaal/ HCSR)																							
M421100	GOP Regionale waterkeringen	2026	88.847	64.586	73%	91.788	7.000	2.699	36%	10.000	143%	0	0		O	G	G	G	G	G			
M421200	Voorontrollend GOP RWK va 2023	n.v.t.	11.075	0	0%	11.075	250	0	0%	250	100%	0	0		G	G	G	G	n.v.t.	n.v.t.			
M421300	GOP Primaire waterkeringen	2025	3.051	1.828	60%	0	800	2	0%	800	100%	0	0		G	G	O	G	n.v.t.	n.v.t.			
M421300	GOP Primaire waterkeringen 2023-2029	2029	11.275	0	0%	11.275	3.500	0	0%	1.600	46%	0	0		G	G	O	G	n.v.t.	n.v.t.			
M422000	GHJ-Noord & Waaiersluis	2027	10.070	6.441	64%	9.591	2.265	282	12%	1.432	63%	3.150	0		G	G	O	G	G	G			
M...	Synergiekrediet GHJ	0	0	0	0	0	300	0	0%	0	0%	0	0		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.			
Routine - investering Bedrijfsvoering																							
M5819600	ICT Basis op orde: Upgrade en vervanging oude ap	2022	2.001	730	36%	730	900	0	0%	0	0%	0	0		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.			
M5819500	ICT Vervanging hardware en infrastructuur	2023	2.710	1.772	65%	2.704	750	119	16%	1.200	160%	0	0		G	G	O	G	n.v.t.	n.v.t.			
M...	ICT Hardware (nieuw toekomstig project)	0	0	0	0	0	0	0	0%	0	0%	0	0		W	W	W	W	n.v.t.	n.v.t.			
558022	Het Nieuwe Nu	2023	250	23	9%	250	200	0	0%	227	114%	0	0		O	G	G	G	n.v.t.	n.v.t.			
rwi Utrecht																							
M713000	Herinrichting rwi Utrecht	2025	5.100	218	4%	5.100	700	18	3%	100	14%	0	0		G	G	O	G	n.v.t.	n.v.t.			
GHJ																							
M401400	GHJ kunstwerken	2023	3.312	2.562	77%	3.312	1.029	218	21%	968	94%	0	0		G	G	G	G	n.v.t.	n.v.t.			
M401500	GHJ oevers	2028	8.250	6.421	78%	7.146	1.200	525	44%	1.250	104%	0	0		G	G	G	G	n.v.t.	n.v.t.			
M401600	GHJ baggeren	2023	12.300	11.319	92%	11.869	1.428	1.522	107%	2.072	145%	619	0		G	G	G	G	G	G			
KWA+ fase 1																							
M21000	KWA+ stap 1	2024	31.857	17.066	54%	31.056	8.424	2.644	31%	8.424	100%	9.000	-569		G	G	G	G	G	G			
Sterke Lekdijk																							
120111/120	Sterke Lekdijk - W.b.Duurstede-Amerongen (V)	0	5.886	5.346	91%	5.346	0	0	0%	0	0%	0	0		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.			
120112/120	Sterke Lekdijk - W.b.Duurstede-Amerongen (P)	2023	13.843	11.572	84%	13.843	3.266	-3.242	-99%	-971	-30%	0	0		G	G	G	G	G	G			
120113/120	Sterke Lekdijk - W.b.Duurstede-Amerongen (R)	2026	4.478	2.887	64%	4.478	5.000	2.887	58%	3.978	80%	16.553	0		G	G	G	G	G	G			
120211/120	Sterke Lekdijk - Salmsteke (V)	0	2.733	2.343	86%	2.343	0	0	0%	0	0%	0	0		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.			
120221/120	Sterke Lekdijk - Salmsteke (P)	0	6.607	6.498	98%	6.498	0	-148	0%	-148	0%	0	0		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.			
120231/120	Sterke Lekdijk - Salmsteke (R)	0	9.974	8.951	90%	9.974	16.548	-399	-2%	2.624	16%	1.358	0		>kiezen<	>kiezen<	>kiezen<	>kiezen<	>kiezen<	>kiezen<			
120311/120	Sterke Lekdijk - Cul. Veer - Beatrixsluis (V)	0	8.577	7.183	84%	7.214	0	-31	0%	0	0%	0	0		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.			
120321/120	Sterke Lekdijk - Cul. Veer - Beatrixsluis (P)	2025	12.578	7.952	63%	11.909	4.597	656	14%	4.185	91%	636	0		G	G	G	G	G	G			
120331/120	Sterke Lekdijk - Cul. Veer - Beatrixsluis (R)	2026	0	0	0	0	3.000	0	0%	3.000	100%	0	0		G	G	G	G	G	G			
120411/120	Sterke Lekdijk - Salmsteke - Schoonhoven (V)	0	6.567	5.872	89%	6.048	0	-1	0%	175	0%	0	0		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.			
120421/120	Sterke Lekdijk - Salmsteke - Schoonhoven (P)	2025	13.128	2.477	19%	13.128	2.680	441	16%	3.300	123%	0	0		G	G	G	G	G	G			
120431/120	Sterke Lekdijk - Salmsteke - Schoonhoven (R)	2030	8.478	0	0%	8.478	0	0	0%	500	0%	0	0		G	G	G	G	G	G			
120511/120	Sterke Lekdijk - Vreeswijk - Jaarsveld (V)	0	7.521	5.942	79%	6.315	0	-2	0%	371	0%	0	0		G	G	G	G	n.v.t.	n.v.t.			
120521/120	Sterke Lekdijk - Klaphak - Jaarsveld (P)	2025	1.500	255	17%	1.500	6.935	166	2%	4.758	69%	6.242	0		G	G	O	G	G	G			
120531/120	Sterke Lekdijk - Klaphak - Jaarsveld (R)	0	0	0	0	0	0	0	0%	0	0%	0	0		W	W	W	W	W	W			
120611/120	Sterke Lekdijk - Irensluizen - Cul. Veer (V)	2023	5.521	3.768	68%	4.871	1.342	404	30%	1.507	112%	0	0		G	G	G	G	G	G			
120621/120	Sterke Lekdijk - Irensluizen - Cul. Veer (P)	2025	1.500	4	0%	1.500	3.625	4	0%	750	21%	6.525	0		G	G	G	G	G	G			
120631/120	Sterke Lekdijk - Irensluizen - Cul. Veer (R)	0	0	0	-	0	0	0	0%	0	0%	0	0		W	W	W	W	W	W			
120901/120	Sterke Lekdijk - Programma Team	2029	23.037	18.451	80%	23.036	5.000	799	16%	4.999	100%	0	0		G	G	G	G	n.v.t.	n.v.t.			
Overige projecten en overloop van vorig jaar																							
519001	Videotape voorstellende monitoringstool watersyst	2023	275	276	100%	276	0	51	0%	0	0	0	0		>kiezen<	>kiezen<	>kiezen<	>kiezen<	>kiezen<	>kiezen<			
M720100	Aansl. M'broek & Maarssen op rwi L'Rijn	0	16.800	16.347	97%	0	0	0	0%	222	0	0	0		G	G	O	G	n.v.t.	n.v.t.			
M901600	Medicijnresten uit water Houten	2023	4.670	4.180	90%	4.385	0	37	0%	0	0	0	0		G	G	O	G	n.v.t.	n.v.t.			
div.	Overige projecten						0	13															
670191	Sloop rwi Maarssenbroek	2023	1.950	941	48%	1.048	0	-52	0%	55	0	0	0		O	G	O	G	n.v.t.	n.v.t.			
Legenda																							
Groen	conform budget / planning / scope																						
Oranje	wijkt af van budget / planning / scope maar afwijking is beperkt; en-of valt nog bij te sturen																						
Rood	wijkt significant af van budget / planning / scope; en-of valt niet meer bij te sturen																						
Wit	(nog) niet bekend of vastgesteld / in voorbereiding																						
	niet van toepassing																						

In het onderstaande worden de afwijkingen blijkend uit het bovenstaande overzicht (oranje of rode cellen) kort toegelicht.

Planning

In het eerste vier maanden van 2023 is het aantal projecten dat vertraging laat zien relatief gering. De afwijkingen in planning zijn over het algemeen incidenteel van aard, project specifiek en veelal beperkt tot enkele maanden.

- GOP Zuiver: er is enige vertraging opgetreden in de realisatie van de geplande projecten als gevolg van het uitlopen van eerdere projecten. De realisatie van de geplande projecten kan hierdoor soms een groter risico vormen op het optreden van storingen in de bedrijfsvoering van het primaire proces. Op basis van deze risico's wordt de planning zonodig gewijzigd om de risico's te minimaliseren.
- Medicijnresten uit water rwzi Woerden: als gevolg van een heroverweging van de systeemkeuze voor deze installatie wordt de realisatie opnieuw gepland. De reden voor de heroverweging is dat gewijzigde lozingsseisen aanpassingen in de verwijderingstechniek noodzakelijk maakten.
- Gebiedsplannen West: uitvoering van deelproject Herinrichting Snelrewaard is doorgeschoven naar 2024 doordat ondertekening van de realisatieovereenkomst met de aangrenzende eigenaar is vertraagd.
- 3^e KRW planperiode 2023-2027: de startup van meerdere projecten duurt langer dan verwacht, waardoor de uitvoering ervan niet in meer 2023 gaat vallen.
- GOP Regionale waterkeringen: Het verwachte eindjaar is gewijzigd van 2025 naar 2026. Dit is het resultaat van de aangepaste planning van project GHJ Achthoven-IJsselstein. De aanpassing wordt veroorzaakt door een langer traject met de stakeholders en bewoners vanwege de complexiteit van de opgaven.
- Sloop rwzi Maarssenbroek: door de bezetting door krakers kunnen de werkzaamheden op het terrein niet worden uitgevoerd. Het is afwachten hoe dit zich ontwikkelt.

Uitgaven totale project (krediet)

De cumulatieve prognoses uitgaven einde project is op hetzelfde bedrag uitgekomen als de cumulatieve Toegekende kredieten (beide €380 miljoen). Dit is exclusief het nog te starten project Aanpassing/uitbreiding rwzi Nieuwegein waarvoor al wel een prognose einde werk is opgegeven en exclusief Sterke Lekdijk omdat die prognoses herzien zullen worden. Tussen beide cumulatieven zitten verschuivingen tussen projecten, maar die heffen elkaar dus op. Dit betekent dat de financiële ruimte in de kredieten niet is verminderd, ondanks prijsstijgingen en een krappe arbeidsmarkt.

Er zijn op dit moment geen projecten met acuut (dreigende) kredietoverschrijdingen, wel 2 projecten die verwachten op termijn door prijsstijgingen met aanzienlijk hogere realisatiekosten geconfronteerd te zullen worden en dit voorzichtigheidshalve alvast melden. In het betreffende AB-voorstellen of de voorjaarsnota komen de nieuwe ramingen tot uitdrukking.

- Huisvesting buitendiensten: hoewel het project zich in de voorbereidingsfase bevindt en alleen beschikt over een voorbereidingskrediet, maakt het project alvast melding van het risico op aanzienlijk hogere realisatiekosten door prijsstijgingen. De raming is geüpdatet en wordt geanalyseerd.
- Inlaatwerk KR VRAM: het project bevindt zich in de voorbereidingsfase. De actuele raming is van 2019, door prijsstijgingen is ook hier het risico op aanzienlijk hogere realisatiekosten groot.

Uitgaven 2023 (Begroting lopende jaar)

Er is een aantal projecten met achterblijvende uitgaven, de oorzaak daarvan is over het algemeen uiteenlopende, project specifieke redenen.

- GOP Zuiver: de uitgaven in T1 zijn op peil (24%). Het project geeft wel aan dat door vertraging van een aantal projecten de opstart van nieuwe projecten is vertraagd. Hierdoor zijn er vorig jaar minder nieuwe projecten voorbereid waardoor er dit jaar minder projecten tot uitvoering komen. Daarom wordt voorgesteld de jaarschijf 2023 met €900.000 te verlagen.
- Zonneparken
- GOP Watersystemen: door het niet tijdig kunnen opstarten van de oever projecten aan de Kromme Rijn en in de Harmerlerwaard i.v.m. onvoldoende personele capaciteit, wordt verwacht dat de uitgaven voor het oeverdeel dit jaar achter zullen blijven.
- Vervanging groot materieel UV: de uitgaven betreffen een bedrag ineens, kennen geen geleidelijk verloop.

- Huisvesting buitendiensten: de uitgaven betreffen interne uren en adviesdiensten. Het is lastig in deze voorbereidingsfase een goede inschatting te maken van de bestedingen.
- Gebiedsplannen West: de uitvoering van project 'herinrichting Snelrewaard' is doorgeschoven naar 2024 doordat de ondertekening van de realisatieovereenkomst met de aangrenzende eigenaar is vertraagd. Daardoor zijn de uitgaven relatief laag en wordt de jaarschijf voor heel 2023 met €550.000 verlaagd.
- Inlaatwerk Kromme Rijn Verbeterde Rivier Aanvoer Mogelijkheid: Het is lastig in deze voorbereidingsfase een goede inschatting te maken van de bestedingen (uren).
- 3^e KRW planperiode 2023-2027: de startup van meerdere projecten duurt langer dan verwacht, waardoor de uitvoering ervan niet in 2023 gaat vallen. Daardoor vallen de uitgaven voor dit jaar lager uit dan verwacht.
- GOP Primaire Waterkeringen: De opgave uit dit GOP komt in synergie met project WAM tot stand. De planning van WAM is daarin leidend, en WAM kent op dit moment vertraging. Daarom nog geen kosten op dit project.
- GOP Primaire Waterkeringen 2023-2027: in de eerste vier maanden is gewerkt aan de voorbereiding en het ontwerp van de beheeropgave voor de verschillende deelprojecten van Sterke Lekdijk. De beheeropgave is integraal onderdeel van de uitwerking van het nieuwe dijkontwerp. Eerder is ingeschat dat de geraamde uitgaven voor de beheeropgave evenredig over de tijd worden uitgegeven. In praktijk blijkt dit niet het geval. Om die reden vallen de uitgaven voor het GOP dit begrotingsjaar lager uit. Het betreft een wijziging van het moment waarop kosten worden geboekt. De eindprognose en -resultaat blijven gelijk.
- C-kering & Waaiersluis (Dijkverbetering GHIJ-noord en Verbetering Waaiersluis): de verwachte uitgaven voor 2023 vallen ca. €800.000 lager uit door een combinatie van een lagere raming en een gewijzigde verdeling van de kosten over de jaren.
- ICT Vervanging hardware en infrastructuur: het huidige krediet volstaat tot medio/eind 2023, verdere uitgaven zijn noodzakelijk. Bestuurlijke besluitvorming wordt voorbereid.
- Voor de deelprojecten WAM-P en Salmsteke-R geldt: het financiële beeld over de afgelopen periode 2023 wordt vertekend door het overboeken van kosten voor innovaties en voorbereiding van de planfase (die daar tijdelijk waren geboekt) naar de realisatiefase. Daardoor zijn de eerder afgegeven raming van de uitgaven voor 2023 niet meer actueel. Dit heeft voor WAM geen effect op de uitputting van het krediet, de planfase van WAM wordt binnen het toegekende krediet afgerond (in het krediet voor de realisatiefase van Salmsteke is hiermee rekening gehouden).

Scope

Er zijn op dit moment geen projecten die actuele issues met betrekking tot de scope aangeven. Van een aantal deelprojecten van Sterke Lekdijk is al in eerdere rapportages aangegeven dat de scope ofwel de veiligheidsopgave kleiner wordt.

Projectmatige sloop- en exploitatie-uitgaven (incl. grondverwerving Sterke Lekdijk)

Over de projectmatige sloop- en exploitatie projecten zijn weinig afwijkingen te melden. Een korte weergave van de projecten:

Tabel 7: Projectmatige sloop- en exploitatie uitgaven

Projectmatige sloop- en exploitatie-uitgaven		JJJJ	€	€	%	€	€	€	%	€	€	€	€	€	Indicatoren					
		Prognose jaar einde project	toeske- krediet (actuele opdracht)	Totaal gereal. uitgaven	Realisatie to.o. krediet	Prognose uitgaven einde project	Oorspr. Begroting uitg. 2023 (=A)	Gereal. uitgaven 2023 (=B)	Realisatie vs. begr. 2023 (=B/A)	T1 jaar- prognose 2023 (=C)	T1 progn. vs. oorsp. begroting (=C/A)	Oorspr. Begroting ink. 2023 (=D)	Gereal. inkomst. 2023 (=E)	Realisatie vs. begr. ink. '23 (=E/D)	Planning	Uitgaven totale project	Uitgaven 2023	Scope	Inkomst. totale project	Inkomst. 2023
M712000	Sloop rwzi Utrecht	0	20.000	9.446	47%	9.913	500	33	7%	500	100%	0	0	-	O	G	G	G	n.v.t.	n.v.t.
M442000	GOP Baggeren vanaf 2020	0	19.999	14.753	74%	18.485	5.059	2.088	41%	5.820	115%	0	3	-	G	O	O	G	G	G
M130000	Grondverwerving Sterke Lekdijk	2029	30.900	4.949	16%	30.900	11.590	90	1%	6.923	60%	0	0	-	G	G	O	G	O	n.v.t.
Legenda																				
Groen	conform budget / planning / scope																			
Oranje	wijkt af van budget / planning / scope maar afwijking is beperkt; en-of valt nog bij te sturen																			
Rood	wijkt significant af van budget / planning / scope; en-of valt niet meer bij te sturen																			
Wit	(nog) niet bekend of vastgesteld / in voorbereiding																			
n.v.t.	niet van toepassing																			

- Sloop rwzi Utrecht: door het natte voorjaar is de terreinafwerking doorgeschoven naar zomer 2023. Het zijn de laatste werkzaamheden voor dit project.
- GOP Baggeren: de gerealiseerde uitgaven tot nu toe liggen in lijn met de verwachting. Komende periode worden de jaarschijven herzien, de geformeerde baggergebieden worden financieel opnieuw doorgerekend.
- Grondverwerving Sterke Lekdijk: door de kleinere veiligheidsopgave komt er minder HWBP-subsidie beschikbaar. De eigen bijdrage HDSR wordt hiermee groter. Wat de uiteindelijke impact hiervan is, is onzeker aangezien dit afhankelijk is van het aantal eigenaren dat bereid is mee te werken aan minnelijke verwerving. Hierbij dient men zich te realiseren dat bij verwerving ten behoeve van een veiligheidsopgave volledige schadeloosstelling wordt geboden en zonder veiligheidsopgave alleen marktwaarde. Op 15 juni is het algemeen bestuur geconsulteerd over de evaluatie van de grondverwerving en de inschatting van de financiële gevolgen op basis van de eerste projecten.

Kredietoverschrijdingen

Er is op dit moment een viertal projecten waarbij de prognose einde werk hoger is dan het toegekende bruto krediet. Bij deze projecten wordt nadere besluitvorming voorbereid (of heeft inmiddels plaatsgevonden), dan wel is de overschrijding relatief klein en wordt in het verdere verloop van het project gepoogd deze te verminderen.

Tabel 8: Overzicht (dreigende) kredietoverschrijdingen 1^e tertaal 2023

Overzicht (dreigende) kredietoverschrijdingen 1^e tertaal 2023

(bedragen x € 1.000,-)

Project	Krediet	Gerealiseerde overschrijding	Prognose (€) uiteindelijke overschrijding	Prognose (%) uiteindelijke overschrijding	Prognose T1 2023	Opmerking
8. Cellulose terugwinning en opwerking	2.400	-	91	3,8%	0,0%	geen informatie ontvangen
12. Vervanging groot materieel UV	925	-	35	3,8%	0,0%	geen informatie ontvangen
14. Gebiedsplannen Oost (cumulatief)	19.502	-	221	1,1%	0,0%	geen informatie ontvangen
22. GOP regionale waterkeringen	88.847	-	2.941	3,3%	1,5%	Door meekoppelkansen aan de Meijkade, wordt het krediet overschreden. Op 5 juli 2023 wordt het AB verzocht deze overschrijding goed te keuren. Voorheen werd verwacht dat dit project binnen het bestaande krediet kon worden gerealiseerd. Door gestegen kostprijzen en uitloop van het project blijkt dit niet het geval. De meekoppelkansen worden vergoed door derden. De uitgaven aan de eigen opgave passen zodoende binnen het oorspronkelijke krediet.

Bijlage 1: Financieel overzicht tot en met 1e tertaal 2023

Tabel 9: Verantwoording per bestuurlijk thema en programma

Overzicht per bestuurlijk programma en WBP thema	Begroting 2023	1e BW 2023	Prognose 2023 na 1e BW	Realisatie 2023 T1
Kosten				
Zuiveringsbeheer	58.852	1.064	59.915	15.631
Zuiver afvalwater, energieneutraal en circulair	58.852	1.064	59.915	15.631
Watersysteembeheer	76.537	1.329	77.865	23.180
Robuust en gezond watersyst. in een klimaatbestendig gebied	44.495	1.127	45.622	16.873
Waterveilige leef- en werkomgeving	32.042	202	32.243	6.307
Bestuur & Organisatie	44.892	289	45.181	15.259
Bestuur, middelen en maatschappij	44.559	289	44.848	15.162
Waterbewust leven en genieten van water	333	-	333	97
Totaal kosten	180.280	2.681	182.961	54.069
Overige opbrengsten				
Zuiveringsbeheer	3.617-	56-	3.672-	836-
Zuiver afvalwater, energieneutraal en circulair	3.617-	56-	3.672-	836-
Watersysteembeheer	13.280-	169-	13.449-	117-
Robuust en gezond watersyst. in een klimaatbestendig gebied	1.466-	13-	1.479-	70-
Waterveilige leef- en werkomgeving	11.814-	156-	11.970-	48-
Bestuur & Organisatie	5.058-	-	5.058-	1.242-
Bestuur, middelen en maatschappij	5.058-	-	5.058-	1.242-
Waterbewust leven en genieten van water	-	-	-	-
Totaal overige opbrengsten	21.955-	224-	22.179-	2.195-
Saldo kosten en overige opbrengsten	158.325	2.457	160.782	51.874
Onttrekking bestemmingsreserves t.b.v. exploitatie	14.465-	858-	15.323-	-
Toevoeging aan bestemmingsreserves t.l.v. exploitatie	8.177	-	8.177	-
Saldo kosten, overige opbrengsten en bestemmingsreserves	152.037	1.599	153.637	51.874
Kosten gemene rekening	12.422	-	12.422	3.715
GR Muskusrattenbeheer (Waterveilige leef- en werkomgeving)	11.688	-	11.688	3.494
Netwerk Water & Klimaat (Zuiver afvalwater, energieneutraal en circulair)	733	-	733	221

Bedragen zijn in duizenden euro's

Bijlage 2: Specificatie financiële afwijkingen naar programma

Onderstaand wordt het effect op de programma's weergegeven als uitwerking van de benoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2.

Tabel 10: Specificatie financiële afwijkingen naar programma

	1e BW Burap 1	1e BW Burap 1	A. Rente kosten	B. Afschrij- vings kosten	C. Perso- neels kosten	D. Overige kosten	E. Overige opbreng- sten	F. Geacti- veerde perso- neels- lasten	G. Geacti- veerde rente	H. Bestem- mings- reserve	I. Egalis. reserve WSH	J. Egalis. reserve ZVH
Omschrijving	bedrag	V/N	1e BW	1e BW	1e BW	1e BW	1e BW	1e BW	1e BW	1e BW	1e BW	1e BW
Kosten												
Zuiver afvalwater, energieneutraal en circulair	1.064	N	178	143-	-	1.028	-	-	-			
Robuust en gezond watersyst. in een klimaatbestendig gebied	1.127	N	133	56-	-	1.050	-	-	-			
Watervrije leef- en werkomgeving	202	N	202	-	-	-	-	-	-			
Bestuur, middelen en maatschappij	622-	V	13	473-	-	162-	-	-	-			
Waterbewust leven en genieten van water	-		-	-	-	-	-	-	-			
Totaal kosten	1.770	N	525	672-	-	1.917	-	-	-			
Overige opbrengsten												
Zuiver afvalwater, energieneutraal en circulair	56-	V	-	-	-	-	48-	-	7-			
Robuust en gezond watersyst. in een klimaatbestendig gebied	13-	V	-	-	-	-	0	-	13-			
Watervrije leef- en werkomgeving	156-	V	-	-	-	-	0-	-	156-			
Bestuur, middelen en maatschappij	912	N	-	-	-	-	-	912	-			
Waterbewust leven en genieten van water	-											
Totaal overige opbrengsten	687	N	-	-	-	-	48-	912	176-	-	-	-
Mutatie bestemmingsreserves	858-									858-		
Saldo kosten, overige opbrengsten en bestemmingsreserves	1.599	N	525	672-	-	1.917	48-	912	176-	858-	-	-
Belastingopbrengsten	-											
Mutatie egalisereserves	1.599-										648-	951-
Saldo na netto bijdrage en mutaties reserves	0		525	672-	-	1.917	48-	912	176-	858-	648-	951-

Bedragen zijn in duizenden euro's

Bijlage 3: Overzicht jaarschijf 2023 investeringsprojecten

Tabel 11 - Overzicht investeringsprojecten 2023

Overzicht investeringsprojecten 2023

(bedragen x € 1.000,-)

Thema/ programma/ doelstelling/ project	Begroting 2023, initieel (=Bg)	Mutatie prognose	Prognose 2023, bijgesteld	Realisatie 2023 t/m apr. (=Re)	Realisatie 2023 in % (=Re/Bg)
Zuiveringsbeheer	11.300	-2.039	9.261	2.671	24%
<i>Zuiver afvalwater, energieneutraal en circulair</i>	11.300	-2.039	9.261	2.671	24%
<i>Bouw en verwerving, onderhoud en beheer van rwzi's</i>					
1. GOP Zuiver	7.100	-900	6.200	1.686	24%
2. Medicijnresten uit water Woerden	150	100	250	-	0%
3. Medicijnresten uit water Nieuwegein	200	-200	-	-	0%
4. Renovatie/ Nieuwbouw rwzi Zeist	300	300	600	223	74%
x. Aanpassing/ uitbreiding rwzi Nieuwegein	100	-100	-	-	0%
<i>Duurzaamheid</i>					
5. Windturbine locatie H	500	-500	-	-	0%
6. Zonneparken	1.050	-448	602	352	33%
7. Mono-maaisel-vergister	100	-100	-	-	0%
8. Cellulose terugwinning en opwerking	1.600	10	1.610	410	26%
9. Investering centrale slibvalorisatie	100	-100	-	-	0%
10. Energiehub Het Klaphek	100	-100	-	-	0%
Watersysteembeheer	26.992	-2.189	24.803	5.035	19%
<i>Robuust en gezond watersysteem in een klimaatbestendig gebied</i>	12.877	-2.157	10.720	2.052	16%
<i>Instandhouden</i>					
11. GOP Watersystemen	4.950	-350	4.600	687	14%
12. Vervanging groot materieel UV	250	-120	130	-	0%
13. Huisvesting buitendiensten	370	-170	200	58	16%
<i>Verbeteren</i>					
14. Gebiedsplannen Oost (cumulatief)	800	5	805	505	63%
15. Gebiedsplannen West (cumulatief)	3.550	-550	3.000	524	15%
<i>Beperking gevolgen klimaatverandering</i>					
16. Toekomstbestendig Watersysteem	600	-100	500	127	21%
17. Inlaatwerk KR VRAM	670	-199	471	72	11%
<i>Waterkwaliteit</i>					
18. Oevers KRW 2016-2021	77	-76	1	1	1%
19. Vispassage KRW 2016-2021	202	-192	10	8	4%
20. Syn. LG KRW 2016-2021	366	139	505	12	3%
21. 3de KRW planperiode 2022-2027	1.042	-542	500	59	6%
Waterveilige leef- en werkomgeving	14.115	-33	14.082	2.983	21%
<i>Waterkeringen voldoen aan de normen (wettelijk/ provinciaal/ HDSR)</i>					
22. GOP regionale waterkeringen	7.000	3.000	10.000	2.699	39%
23. Voortrollend GOP RWK va 2023	250	-	250	-	0%
24. GOP Primaire waterkeringen	800	-0	800	2	0%
25. Nieuw GOP PWK va 2022	3.500	-1.900	1.600	-	0%
26. GHJ Noord & Waaiersluis	2.265	-833	1.432	282	12%
27. Synergiekrediet GHJ	300	-300	-	-	0%
Totaal investeringsniveau programma's	38.292	-4.228	34.064	7.705	20%
Bestuur & Organisatie	1.850	-423	1.427	119	6%
<i>Bestuur, Middelen en Maatschappij</i>	1.850	-423	1.427	119	6%
<i>Routine - investering Bedrijfsvoering</i>					
28. ICT Basis op orde: Upgrade en vervanging oude applicaties	900	-900	-	-	0%
29. ICT Vervanging hardware en infrastructuur	750	450	1.200	119	16%
30. ICT Hardware (nieuw toekomstig project)	-	-	-	-	-
31. Nieuwe Nu	200	27	227	0	0%
Totaal bedrijfsvoeringsinvesteringen	1.850	-423	1.427	119	6%
Totaal investeringen (excl. specifieke projecten)	40.142	-4.651	35.491	7.824	19%

Thema/ programma/ doelstelling/ project	Begroting 2023, initieel (=Bg)	Mutatie prognose	Prognose 2023, bijgesteld	Realisatie 2023 t/m apr. (=Re)	Realisatie 2023 in % (=Re/Bg)
Specifieke projecten					
<u>rwzi Utrecht</u>	700	-600	100	18	3%
32. Herinrichting rwzi Utrecht	700	-600	100	18	3%
<u>GHIJ</u>	3.657	633	4.290	2.265	62%
33. GHIJ Kunstwerken	1.029	-61	968	218	21%
34. GHIJ Oevers	1.200	50	1.250	525	44%
35. GHIJ Baggeren	1.428	644	2.072	1.522	107%
<u>KWA+ fase 1</u>	8.424	-	8.424	2.644	31%
36. KWA stap 1	8.424	-	8.424	2.644	31%
<u>Sterke Lekdijk</u>	46.993	-22.964	24.029	1.535	3%
37a. Amerongen - Wijk bij Duurstede	8.266	-5.259	3.007	-355	-4%
37b. Salmsteke	16.548	-14.072	2.476	-547	-3%
37c. Culemborgse Veer - Beatrixsluis	7.597	-412	7.185	625	8%
37d. Salmsteke - Schoonhoven	2.680	1.295	3.975	441	16%
37e. Vreeswijk/ Klaphek - Jaarsveld	6.935	-1.806	5.129	164	2%
37f. Irenesluizen - Culemborgse Veer	4.967	-2.710	2.257	409	8%
37g. Programmteam *	5.000	-1	4.999	799	16%
Totaal specifieke projecten	59.774	-22.932	36.842	6.462	11%
<u>Overige projecten en overloop van vorig jaar</u>	-	-	-	142	-
Totaal investeringen alle projecten (=A+B+C)	99.916	-27.583	72.333	14.428	14%

Bijlage 4: Verantwoording per project o.b.v. een projectkaart